

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1981/353

KARAR NO : 1981/886

ÖZET: 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'na aykırı eylem suçundan açılan davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Levent Çakır ve arkadaşları

O L A Y : Sanıklar Ankara Devlet Mühendislik-Mimarlık Yüksek Okulunda öğren-

ci olup Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle Ankara'da 19.7.1974 günü ilân edilen sıkıyönetim den sonra 29.1.1975 günü sıkıyönetim komutanlığının emir ve tedbirlerine muhalefette buldukları, duvarlara afiş astıkları, boykota iştirak ettikleri iddiasıyla 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 16/1. maddesine aykırı eylemden dolayı haklarında kamu davası açılmıştır.

1- Ankara 3. Asliye Ceza Mahkemesi, 29.12.1978 gününde, esas 1975/410, karar 1978/722 sayı ile; 26.12.1978 günü, Ankara ili sınırları içinde yeniden sıkıyönetim ilân edilmesi ve olayın sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunması,

2- Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi, 29.6.1979 gününde, esas 1979/815, karar 1979/315 sayı ile; sıkıyönetim zamanında ve sıkıyönetim ilânından önce işlenen suçların yargılanmasına o sıkıyönetim kalktıktan sonra ilan edilen bir sıkıyönetim ile kurulacak sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılacağına dair yasa hükmü bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen ^{olumsuz} görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Orhan Ertosun ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 7.12.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Canioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in aynı doğrultudaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle 19.7.1974 günü Ankara ilinde sıkıyönetim ilânından sonra 29.1.1975 günü işlenmiştir.

Sıkıyönetimin devamı süresinde davaya Askerî Yargı yerinde bakılmış, sıkıyönetim kaldırıldıktan sonra dava dosyası Ankara C. Savcılığı'na gönderilmiş C. Savcılığı'nca

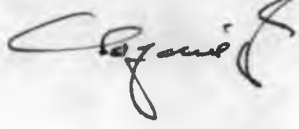
yeniden iddianame tanzim edilerek 1402 sayılı Yasa'nın 16/1. maddesine göre Adli Yargı yerinde sanıklar hakkında kamu davası açılmıştır.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa aykırı eylemden dolayı açılan davanın Adli Yargı yerinde görüleceğine dair yasakarda bir hüküm bulunmadığından davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine , bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 29.6.1979 günlü, 1979/815-315 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Ahmet H. Boyacıoğlu, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem'in karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 7.12.1981 gününde kesin olarak ~~uygulama~~ karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özduvar

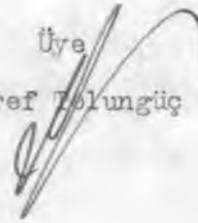
Üye

İsmail Ögüz

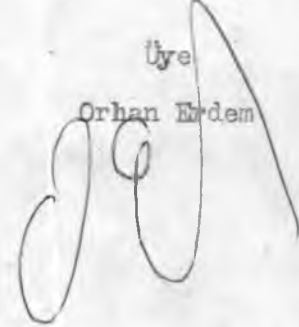
Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Orhan Erdem

Bu kararın Resmî gazete'de yayını uygundur.

Başkan

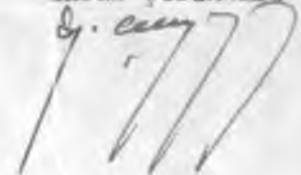
Üye

Orhan Ertosun

Üye

Hasan Çalikkale

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/353

Karar No : 1981/886

KARŞI OY YAZISI

Sanıklara atılan sıkıyönetim komutanlığının emri ve talimatına uymama, duvarlara afiş asma ve boykota iştirak etme suçları, Ankara'da Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle ilan edilmiş olan sıkıyönetim sırasında 29.1.1975 gününde işlenmiştir.

Kararda, davanın Askeri Yargı yerinde bakıldığı, sıkıyönetim kalkmasından sonra dava dosyasının Ankara C.Savcılığı'na gönderildiği, Ankara C.Savcılığı'na yeniden düzenlenen iddianame ile sanıklar hakkında kamu davasının açıldığı belirtilmektedir.

Gerek fiilin işlendiği 29.1.1975 gününde, gerek sıkıyönetimin kaldırıldığı tarihte yürürlükte bulunan 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 15.5.1973 günlü, 1728 sayılı Yasayla değişik 23. maddesinde "Sıkıyönetimin kaldırılması halinde sıkıyönetim komutanlığı nezdinde kurulan askeri mahkemelerin ve askeri savcılarının görev ve yetkileri sona erer.

Dava ve soruşturma dosyaları niteliklerine ve ilgili kanun hükümlerine göre görevli ve yetkili mercilere gönderilir."Kuralı yer almakta idi.Sıkıyönetimin Ankarada kalkması üzerine suça ilişkin dava dosyasının sıkıyönetim askeri mahkemelerinden Ankara C.Savcılığı'na devredilmesi, sözü edilen maddenin emredici hükmü gereğidir ve Ankara C.Savcılığı'nın yeni iddianame düzenlemiş olması esasa etkisi olmayan ve fazladan yapılan tevdiiname niteliğindeki bir işlem den ibarettir.

Suç, Ankarada Kıbrıs Barış Harekatı nedeniyle ilan edilen sıkıyönetim sırasında işlenmiş ve bu ilde sıkıyönetim kaldırılınca Sıkıyönetim askeri mahkemelerindeki dava dosyaları, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 15.5.1973 günlü, 1728 sayılı Yasayla değişik 23. maddenin buyruğu gereği, Adli Yargı mercilerine devredilmiş ve buralarca yargılama işlevi yasanın sözü edilen bu hükmü gereği sürdürülmüştür.

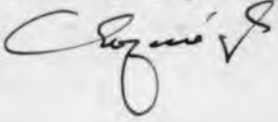
Sözü edilen suç dosyası üzerinde Adli Yargı yerinde yargılama yapılırken Ankara İli'nde 26.12.1978 de yeniden sıkıyönetim ilan edilmiştir.Suç dosyası 15.5.1973 günlü, 1728 sayılı Yasa ile değiştirilen 23. madde hükmü gereği Adli Yargı yerine devredilmiş ve yasal yargı yeri böylece belli edilmiş olduğuna göre, 26.12.1978 gününde ilan edilen Sıkıyönetim açısından "savaşı gerektirecek bir durumun başgöstemesi" nedeniyle ilan edilmiş bulunan sıkıyönetim sırasında ve komutanlığın emir ve talimatına uymamak suretiyle işlenen bu suç; 1402 sayılı sıkıyönetim Yasası'nın değişik 13. maddesi bakımından

ele almak ve bu durumda uygulanacak kurallarla görevi belli etmek gerekir. Bu nedenle Kararı da, bu konuda Yasalarda hüküm yoktur yolundaki çoğunluk görüşünün kanuni dayanaktan yoksun olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Nitekim 15.5.1973 günlü, 1728 sayılı Yasa ile değişik 23. madde olayda uygulanmış ve davaya Adli Yargı yerinde devam edilmiştir. 26.12.1978 de yeniden sıkıyönetim ilan edilince, eski sıkıyönetim sırasında işlenen suç, yeni sıkıyönetim ilanından önce işlenmiş suç durumuna gelmiştir. Bu takdirde ise, olaya 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13. maddesinin uygulanması doğaldır. Bu madde hükmüne göre, sanığa yüklenen suçun "Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin" olması bir yasa na üç aylık süre dışında kaldığı açıktır ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye içinde irtibatlı olduğu yolunda dosyada bir emmare dahi yoktur.

Bu nedenlerle, Adli Yargı yerinde görülmesi açık olan bir konuda, yasalara maksatları dışında anlamlar vermek suretiyle Askeri Yargı yeri kararının kaldırılmasına karar veren çokluk görüşüne karşıyız.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Şeref Dolungüç

Üye

Orhan Erden

G/T.